

Sántha Attila ajánlja

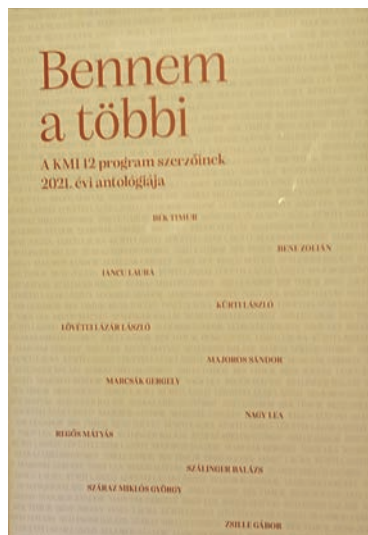
LETEHETETLEN KÖNYV

Három prózaíró és kilenc költő verseiből jelentetett meg antológiát a Petőfi Kulturális Ügynökség. Egy olyan kötetet kaptunk kézhez, amely megtalálta az egyensúlyt a több szerzőt felvonultató kötetforma és aközött, hogy mégis széles rálátást nyerjünk az egyes szerzők műveire.

A tizenkét szerző mindenképp a magyar irodalom élvonalába tartozik, köztük többen vannak, akikre jó eséllyel száz év múlva is emlékezni fognak (áll ez a négy felvonultatott pályakezdőre is). Külön öröm az Erdélyi Előretolt Helyőrség számára, hogy két-három kivételtől eltekintve mindannyian közöltek lapunkban. Számomra pedig megtiszteltetés, hogy három itt szereplő szerző indulásánál is bábáskodhattam az idők folyamán (gondolok Szálinger Balázsra, Regős Mátyásra és Marcsák Gergelyre).

Bék Timurt egy mondatban (nyilván erősen leszűkítve) úgy jellemezhetnénk, hogy észrevesz apró dolgokat, és pillanatok alatt el tud jutni az absztrahálásig. A prózaíró Bene Zoltánnak nagyszerű érzéke van a drámaisághoz, művei egyszerűen beszippantják az olvasót. Iancu Laura verseiben úgy tud beszélni szeretteiről, a rég elhagyott szülő-Csángóföldről, a mindig ott leselkedő rettenetről, hogy mindenek ellenére átsüt az isteni fény. Kürti László sallangmentes, hétköznapi

nyelvezetben írt verseiben a képek lüktetnek. Lövetei László mindvégig megmarad csavaros eszű székelnyek, még akkor is, mikor a dérről ír, vagy a világirodalom nagyjai társaságában bóklászik. A délvidéki származású Majoros Sándor a mi kelet-európai magyar, kisebbségi, hazátlan sorsunkról szól hitelesen, a pátosznak még a látszatát is kerülve. A kárpátaljai Marcsák Gergely balladai tömörségű, gyönyörűen hőmpölygő verseiben ott fújdogál a hideg keleti szél. Nagy Lea gondolkodni mer az életről, irodalomról oly módon, hogy a csintalanság, életigenlés még akkor is átjön, mikor súlyos dolgokról beszél. Regős Mátyásnál egy képzelte vagy valós világban történnek mindenféle csudálatos vagy hétköznapi dolgok, miközben úgy érezzük, a vers rólunk szól. Szálinger Balásznál a nyelvi képzelőerő elborít mindent, muszáj idéznem is: „A cukormoratórium ideje alatt / Közpénzatkák és keretlegények, / Aranyfüljelzős jószág-törmelékek / Édes éveket tartanak.” Száraz Miklós Györgyről

Kabdebó Lóránttal tudok egyetértően szólni: „Mondatai olyan balladás sodrásúan fogalmazottak, hogy könyve valóban letehetetlen”. Zsille Gábornál a képek úgy csúsznak egymásba, hogy azonnal új értelmet kapnak: „Van ott fenn, északon, van egy kis tó. / A tengertől alig egy órára. / Boltívként hajolnak fölé a fák: / Lengyelország eleven oltára”.

A kötetet végigolvasva maradok azzal a nagyon határozott benyomással, hogy bizony nagy irodalom születik ma a magyar nyelvterületen. Az olvasó pedig lapozzon bele a kötetbe: garantálom, hogy nem fogja letenni.

Bennem a többi. A KMI 12 program szerzőinek 2021. évi antológiája. Petőfi Kulturális Ügynökség, Budapest, 2021

Utolsó vacsora (90x120 cm, Kaff Art tulajdona, Baja)

Czegő Zoltán ajánlja

KAPU ELŐTT A KALAPOT!

Az emlékezés nemcsak takar, de takarít is. Mindkettőt jól kell végeznie, s akkor fontos dolgok nem, csak fölöslegesek tűnnek tova. Lőrincz György székely kortárs író készlet, lám, eme pszichológiai elmélkedésre, miután másodszor is elolvastam *Isten köve* című elbeszéléskötetét. Először tíz évvel ezelőtt, akkor még a Budapestről való visszaköltözéssel voltam elfoglalva.

A minden esti olvasási időt jó pár napig kisajátította Lőrincz György. Gondolom, nem én vagyok az első, aki önmagába riadva fedezi fel, hogy Tamási Áron csodálatos székely nyelve él, emberek! Lőrincz György éppenséggel a székelység mindenével méri magát. A próza stílusa, a nyelv sok jellegzetessége ismertet rögvest Tamásira még akkor is, ha Lőrincz uram szószeredete és hanghordozása (mely farkaslaki, atyhai, esetleg fenyőkúti is lehetne) ugyanabban a magasságban, de pár évtizeddel későbbi.

Magyarázom barátomnak a csodálatos hasonlóságot. Kezdetben csodálkozva kételkedik, akár egykor én, aztán együtt derülünk, hogy annak örvendünk, ami már valóság. Prózaíró is lévén, magam is örvendezek, hogy él a székely nyelv mind az irodalomban, mind odafenn, Farkaslaka fölött a hegytetőn, a hatalmas Krisztus-szobor mellett a hálaadásokban.

Lőrincz nem teremtett Uz Benecét, ám több ikeríthető prózai székely alakja él e könyvében, és örömmel olvasom, ejtem és érzem a székely nyelvhasználat csodáit.

Magam is székelyül éltem és írtam *Katonabogár* című regényemben, s vallom is váltig, hogy meg lehet tanulni ám a székely nyelvet. De Tamási, Nyíró, aztán Lőrincz György éli ám a nyelv titkait. Nem nagy titkok, legkönnyebb ezt vinni, vinni évszázadokon át, építve, élve és halva, de legkönnyebb székelynek születve gyönyöríteni anyanyelvünként.

Pécsi Györgyi ír elemző utószót a könyvhöz. Mikor olvasom, megjelenik előttem a boldog hölgy, ki rajongva ajánlja mindenkinek olvasásra, amit maga fedezett fel a Székelyföld csodái között.

Akik eljárnak Lőrincz György kapuja előtt, bizony megemelik kalapjukat.

Lőrincz György: Isten köve. Válogatott elbeszélések. Pro Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2011

karikatúra

SÁROSI CSABA A FASISZTA KOMMUNIZMUSRÓL

